

Szegedi Egyetem

V. évf. 10. szám

A SZEGEDI FELSŐOKTATÁSI INTÉZMÉNYEK LAPJA

1967. május 23.

Pálya és a szemafórok

A nyílt pályán szerelvény vesztegel. Tilosat jelez tán a szemafór? Nem. Zöld út van — szabad a pálya. Ezen a pályán a szemafórok mind szabad utat jeleznek. Hát akkor miért állnak a vonatok? Tán csak nem a gőz fogyott el, a hajtóerő. Romantika... A mi idők! Sokat hallani huszéves nemzedék! Mondják, hogy kiábrándult, hogy léha. Mondják, hogy nihilista és cinikus. És kifogásolják a hajviseletét, az öltözködését, a táncait, a kedvteléseit e fiataloknak. Mert olyan ez a mi ifjúságunk mint az a huszonnégy oldalas képeslap, amelynek a harmadik oldalán mélysegen elítéljük azért a fiatalokat, amire a hetedik, meg a tizedik, meg a tizenötödik oldalon tanítjuk őket.

Akik a romantika elvesztését siratják, azokban ez a szó talán az illegálitás izgalmait idézi föl, a röplapszórást, vagy a tüntetések harcát, veszélyeit. A felszabadulás utáni évek hősi küzdelmét talán, a romokkal való birkózást és a két puszta kézzel emelt új falak diadalát. Az első felépült ház, az első üzembe helyezett gyár, az első tanítási óra, az első új iskola s mindennek, ami akkor első volt és addig sosem volt — az öröm. Akkor világos volt és egyszerű minden, az élet határozott és egyértelmű igenek, nemek egyenes partjai között haladt tovább — mondják sóhajos keserűséggel a tegnapiak s folytatják — ma nincs egyértelmű „nem” és nincs egyértelmű „igen” sem. Ma minden bonyolult és viszonylagos, mindennek több oldala és több éle van, mindent mindig meg lehet más oldalról is közelíteni. Ma okosnak kell lenni, sőt ügyesnek, nincs szükség a lán-golásra.

Kő hever az országút közepén. Akadályozza a forgalmat. Arrább kellene lökni. A kő mellett emberek állod-gálnak és vitatkoznak. Miről vitatkoznak? A kőről, természetesen. Igen, a kő útban van. De miért van ott, ahol van? Nem ott van-e rá szükség, ahol van? S ha arrább lehetne lökni, ki lökje arrább? Ki jogosult arra, hogy cselekedjék? A vita egyre tart, s a kő tovább akadályozza a forgalmat. A filmnek ez a kegyetlenül kaján példázata önként fel újra, meg újra bennem, amikor komoly felnőtteket hallok vitázni a „komolytalan” fiatalokról. S másról is. Mert vitatkozni mi aztán tudunk is, meg szeretünk is. Mindegy miről, csak vita legyen. Például a fiatalokról. Kell hozzá legalább két fél, a vita két pólusa. Mondjuk, az optimista, az ifjúságért lelkesedő és az ifjúságot elítélő, az ifjúságban nem bízó pesszimista.

Miről és hogyan vitáznak ők ketten?

Az optimista: az én véleményem az, hogy az ifjúság egészségesen fejlődik, az ifjúság igenli a szocializmust és egyetért pártunk politikájával; az ifjúság komolyan és felelősséggel tudatában készül az előtte álló feladatokra, készül az életben való helytállásra; az ifjúság egészében véve alkalmas arra, hogy majd átvegye az új társadalmi rend építését az előtte járóktól; az ifjúság lendületes, az ifjúság

hazafias, az ifjúság internacionalista, az ifjúság bízik a holnapban, az ifjúság tiszta erkölcsű, az ifjúság ifjúság...

A pesszimista: a mai ifjúság enervált és züllött, ez az igazság; az ifjúság ma nem tud semmiért lelkesedni, ami közösségi célokat szolgál; az ifjúság csak a maga egyéni érdekével törődik és nincs kiforrott világnézete, elvi meggyőződése az ifjúság nem tisztel és nem szeret senkit önmagán kívül; az ifjúság visszaél azokkal a lehetőségekkel, amiket a társadalom biztosít számára; az ifjúság individualista, az ifjúság karrierista, az ifjúság erkölcstelen, az if...

Elég! Nincs egyik félnek sem igaza. Az optimista épp úgy frázisokat mond, mint a pesszimista.

Miért nem kérdezték meg az ifjúságot? Vagy annak a kő szerepét szánták? Annak elég, ha vitatkoznak róla?

Az ifjúság mit mond magáról?... Ha nyilatkoznia kell, bizony többnyire csak közhelyeket. Frázisokat, amiket a róla vitatkozótól tanul. Mert az ifjúság nem kő, az ifjúság figyel és hallgatja a vitázókat és tanul tőlük. Sajnos, néha csak olyasmint hall, amit nem volna érdemes megtanulnia. De ha két fiatal beszélget egymással... Fél mondatokkal, de teljes gondolatokkal... Ha fiatalok vannak egymásközt; nemcsak táncolnak, nemcsak üvöltönek, nemcsak isznak és ölelkeznek, de gondolkodnak is, együtt egymásért, egymást megérteni és segíteni akarva gondolkodnak és beszélgetnek.

Gyűlések!... Országos kongresszusra készül a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség. Alapszervezetek ülnek össze, beszámolót hallgatnak és új vezetőséget választanak. S vitáznak is. Vitatkoznak végre. Megfontoltan, kérdezzék a kérdésekre válaszokat keresve, „hözöngecsék” nélkül folyik a vita. Már nemcsak a vezetőségeknek vannak elképzelései, hanem a tagságnak is, már nemcsak határozatok és feladatok vannak, de javaslatok és észrevételek is.

Tagság és vezetőség... Egy vezetőség panaszkodik a tagság passzivitására? Úgy beszél a tagságról és úgy bánik vele, mint valami homogén és amorf masszával, amit gyúrni, alakítani, dögönyözni kell szüntelenül és a jó vezető „vasokli” határozottságával? Csoda e hát, hogy az így kezelt „tagság” végül is valóban passzív, gyúrható és dögönyözhető, jellegtelen masszává válik. Vannak, akik az ifjúságot lelkesítő és aktivizáló pályázatok hirdetését javasolják. Inkább egy olyan pályázatra lenne már szükség, mely azt tűzi célul maga elé, hogy megvalósulásának eredménye egy másféle „tagság-fogalom” elterjedése legyen! A tagság miért ne lenne öntudatos, határozott nézeteket valló, kiforrott egyéniségű fiatalok szervezett közössége. Közösség, mely meghatározza önmaga vezetését. S nem fordítva, mint itt-ott manapság; hogy a tagság a vezetés valamiféle függelék. Függelék, amire mindig lehet hivatkozni, ha valami baj van... Mert hogy passzív és közömbös a tagság!

Intézményeink KISZ-szervezetei megválasztották új vezetőiket. Mi az új vezetőknek öntudatos és mozgékony tagságot, a tagságnak pedig a közösségért élő és munkálkodó vezérést kívánunk. S eredményes, tartalmas munkát, sikereket a kongresszus utáni időszakban.

Tudományos élet tudományszervezés

A Magyar Szocialista Muskáspárt IX. kongresszusának határozatai több pontban utaltak a magyar tudósok, a hazai tudományos élet növekvő feladataira a társadalom építésének következő szakaszában. A kongresszuson több felszólalás foglalkozott tudományos életünk tartalmi problémáival, az alapvető kutatások, illetve az alkalmazott és fejlesztési kutatások viszonyával, a tudományos kutató munka termelési és társadalmi hasznosításának új, eddig még ki nem használt lehetőségeivel.

Gazdaságirányításunk reformja különösen indokoltá teszi ebben a tekintetben is a rendelkezésre álló erők, kapacitás felmérését mind országosan, mind pedig helyi viszonylatokban. Szeged a déli országrész centruma. S különösen az a benne összpontosult szellemi kapacitás minősége, rangja szempontjából. Nemcsak iskolai, egyetemi város. Szegeden igen komoly tudományos erők s nagyon jelentős tudományos kapacitás áll rendelkezésre. Az országban az egyetlen vidéki város Szeged, ahol a Magyar Tudományos Akadémiának kihelyezett tagozata, fiiláléja működik. E tény is mutatja az itt folyó tudományos munka rangosságát. S nem kevésbé jelentős tudományos bázis a Délalföldi Mezőgazdasági Kísérleti Intézet.

Különösen indokolt tehát felmérni, hogy ez a szegedi kapacitás egyrészt milyen területeken tud bekapcsolódni az országos célkitűzések megvalósításába, másrészt ebből következően feltétlenül szükségesnek látszanak a reális értékelés alapján előrendíteni a szegedi tudományos élet jobb kihasználtságát.

Az MSZMP Csongrád megyei és Szeged Városi bizottsága ennek érdekében munkabizottságot hívott létre, melynek tagjai — jeles tudósok, egyetemünk vezető professzorai, tudományos kutatói — e kérdéseket feldolgozó vitaanyagot szerkesztettek „A szegeden folyó tudományos kutató munkának a gazdaságirányítás reformjával összefüggő kérdéseiről” címmel.

E vitaanyagban fölvetett problémák elemzése lesz a feladata annak a megyei tudományszervezési anketának, amely a közeljövőben ül össze Szegeden s amelyen a magyar tudományos élet országos irányító fórumainak képviselői is megjelennek majd.

Az 50. évforduló tiszteletére:

Tudományos ülészak lesz főiskolánkon

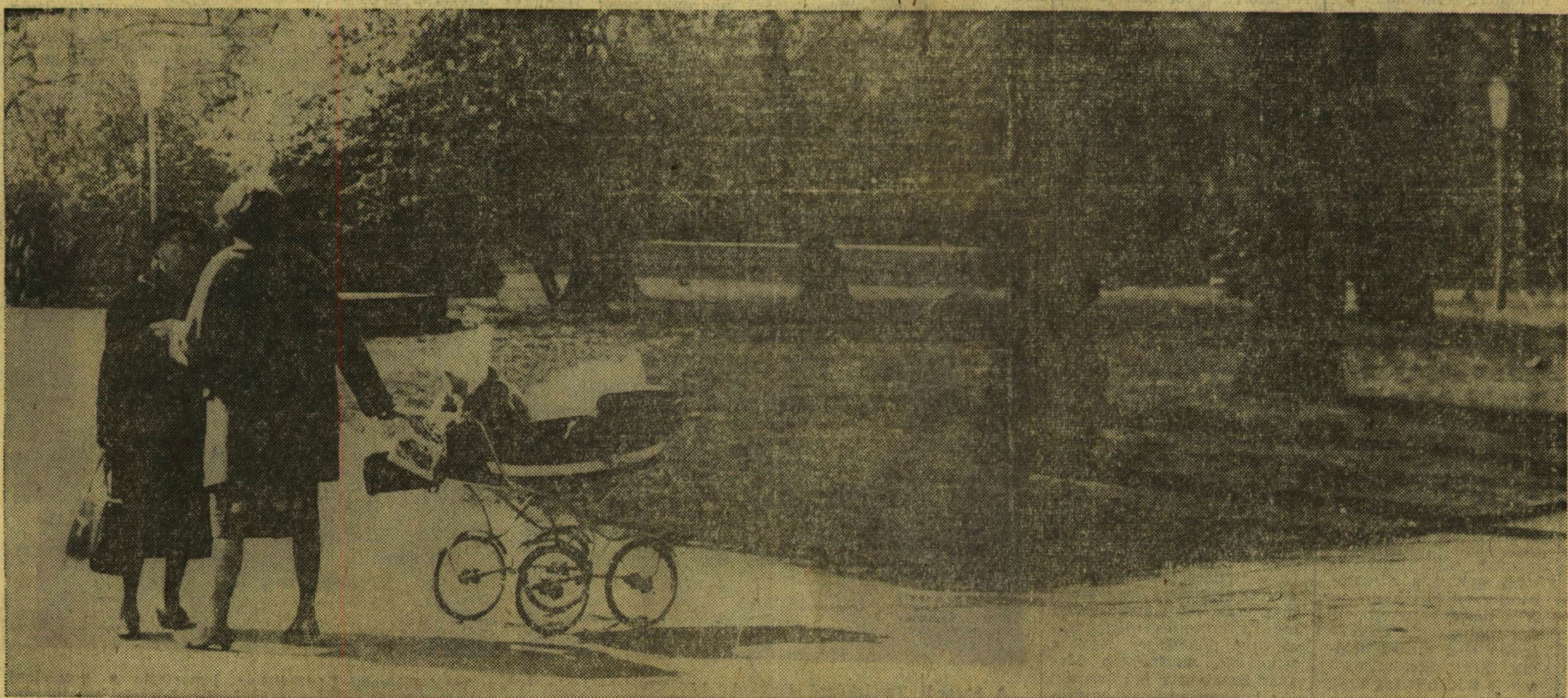
A következő tanév első felében, október 25-től 28-ig általános iskolai tanárképzés nemzetközi tudományos perspektíváival.

ülésszakon a tanárképzés metodikai kérdéseivel foglalkoznak majd a Szegedi Tanárképző Főiskolán, külföldi és hazai szakemberek.

Az eddigi hasonló rendezvényekhez képest újdonságszámba megy, hogy a második és harmadik napon párhuzamos szekciókban hangzanak el a beszámolóik egy-egy nevelési területtel kapcsolatban.

Igy csupán az első és az utolsó napon kerül sor teljes plenáris ülésre, amikor az értelmi és érzelmi kultúra fejlesztésének problémáit az általános iskolai tanárképzésben címmel dr. Drien Károly tanszékvezető főiskolai tanár tart előadást, illetve Miklósvári Sándor, a művelődésügyi minisztérium pedagógusképző önálló osztályá-

nak vezetője foglalkozik az általános iskolai tanárképzés perspektíváival. A szegedi intézmények részéről olyan neves szakemberek, főiskolai oktatók, gyakorló tanárok foglalják össze gondolataikat és tapasztalataikat mint dr. Sziklai László, dr. Kovács Pál, dr. Forgács Géza, dr. Megyeri János, dr. Kiss István tanszékvezető főiskolai tanár, dr. Benkő László és Winkler László főiskolai tanár, Abasi Béla és Fischer Ernő tanszékvezető főiskolai docens, Bor Pál és dr. Zentai Károly docens, Siposné dr. Kedves Éva, Veidner János, Nagy Antal, Kallós Gábor, Bereczki Sándor, Kardos Pál, dr. Mihály Endre, Orgoványi Zoltán, Nagy István adjunktus, Kovács Zoltán tanársegéd valamint Révész Béla gyakorló iskolai tanár.

A HÁROM NEMZEDÉK

Sulyok László felvétele

Orvosegyetemünk ifjúsági parlamentje

Politikai tájékoztató. Május 18-án délután 3 órakor az Ady téri auditoriumban Siklós János, az MSZMP Csongrád megyei bizottságának titkára tartott tájékoztató előadást a nemzetközi helyzet időszerű kérdéseiről. A szabad pártnap hallgatósága nagy érdeklődéssel fogadta a vietnami háborús az amerikaiak eszkalációja újabb fejleményeiről, a Karlovy Vary-i találkozó politikai jelentőségeiről és céljáról s más fontos nemzetközi eseményekről szóló tájékoztatást.

Három év után ismét Szegeden rendezték meg a Magyar Bioflavonoid Symposiumot, a Szegedi Orvostudományi Egyetem, az Orvosegységügyi Szakszervezet, a Magyar Kémikusok Egyesületének szegedi csoportja és a MTA flavonoid munkabizottságának közös szervezésében. A két napos tudományos ülést május 10-én Bognár Rezső, a Magyar Tudományos Akadémia flavonoid munkabizottságának elnöke nyitotta meg. Az élettani tárgyú ülésen többek között a párizsi Kóreléptani Intézet tudósainak előadásai is elhangzottak. J. L. Parrot igazgatóprofesszor és J. M. Gazave professzor mellett 11 kutató eredményeiről adott számot az ülés. A kémia tárgykörében 11-én öt előadás hangzott el.

Az egyetemi könyvtárak igazgatói május 16—17-én a szegedi tudományegyetem könyvtárában kétnapos tanácskozási gyűlést tartottak. Mint az egyetemi könyvtárak szakfelügyelője részt vett a találkozáson dr. Mátrai László akadémikus, az Eötvös Lóránd Tudományegyetem könyvtárának igazgatója is. Az első napon dr. Héberger Károly-nak, a Budapesti Műszaki Egyetem könyvtárigazgatójának előadása hangzott el, másnap pedig dr. Csúri István a debreceni egyetemi könyvtár igazgatója ismertette a tudományos könyvtárak szerepéről és fejlődéséről szóló előterjesztését.

Ifjúsági irodalom. A Móra Ferenc ifjúsági könyvkiadó május 17-én a Szegedi Tanárképző Főiskolán, május 18-án pedig a József Attila Tudományegyetemen rendezett közvélemény-kutató anketákat a mai ifjúsági irodalom helyzetéről, problémáiról. Az anketon, amelyek közül a főiskolai kétszázötvennél jobban sikerült — előkészítése is jobb volt s más rendezvényekkel sem ütközött — több neves író is megjelent, köztük Jankovich Ferenc, Mocsár Gábor, Fekete Gyula. Mindkét anketon Petrovácz István, a kiadó szerkesztője tartott bevezető előadást.

Elnézést kérünk dr. Szendrey Jánostól, főiskolánk igazgatójától, ama figyelmen kívül hagyott nevében, ki őt legutóbbi számunk második oldalán a képaláírás korrektúra-sorában dr. Szendrey Jánosnak keresztelte el. S nem különben minden kedves olvasónktól a sajtóhibákért, melyek a magyar sajtó legszaporább gyom, s virágai-ként a mi hasábjainkon is dúsan teremnek. Gyomlálunk, de azért — éppen elég marad belőlük. Elég!? Sőt, túlságosan is sok! Mit tegyünk: a sajtóhiba az — sajtóhiba...

Dr. Erdős Sándor kiegészítő a végrehajtó bizottság írásos beszámolóját

Május 3-án, délelőtt 9 órakor a Szegedi Orvostudományi Egyetem Apáthy KISZ kollégiumának emeleti nagytermében ült össze a KISZ orvosegyetemi szervezeteinek küldöttértekezlete: orvosegyetemünk ifjúsági parlamentje. A megjelent küldöttek mellett meghívott oktatók, évfolyamvezetők és csoportpatronusok ültek az értekezlet asztalai mellett, amelynek elnökségében helyet foglalt többek között dr. Tóth Károly egyetemi tanár, rektor, dr. Baksa László, az MSZMP egyetemi bizottságának titkárhelyettese, dr. Novák István egyetemi tanár, a Gyógyszerésztudományi Kar dékánja és dr. Földi Gábor, a KISZ Szeged városi bizottságának titkára.

A beszámolási időszakban végzett munkáról mérleget vonó és funkciójából leköszönő egyetemi KISZ végrehajtó bizottság és bizottság nevében dr. Fleischmann Tamás tanársegéd mint a küldöttértekezlet elnöke köszöntötte a megjelenteket.

Mozgalmi munka és egyetemi feladatok

A munkabizottságok megválasztása és a napirend elfogadása után dr. Erdős Sándor, az egyetemi bizottság titkára egészítette ki szóban a küldöttértekezlet minden meghívottjához eljuttatott, s a szocialista kollégiumról szóló tervezettel kiegészített írásos beszámolót.

A beszámolási időszakban végzett mozgalmi munka tapasztalatairól, eredményeiről szólva arról beszélt Erdős Sándor, hogy megtalálta sajátos, az egyetemi élet, munka követelményeihez, rendjéhez alkalmazkodó feladatait a KISZ orvosegyetemi munkón, s a legjobb úton van ahhoz, hogy az egyetemen kibontakozó kommunista szakemberképzés egyik fontos tényezője legyen.

A KISZ rendszeresen hallgatta és hallatja szavát az ifjúság érdekeit képviselve olyan kérdésekben, mint az óraszám-csökkentésnek, általában a hallgatók túlterhelésének problémája, az oktatás-nevelés metodikájának kidolgozatlanosságából eredő hiányosságok, az előadásokon és egyetemi foglalkozásokon kívüli nevelés különféle kérdései, az ösztöndíjrendszer átalakításának szükségessége, a tanulmányi fegyelem javításának szükségessége, a társadalmi ösztöndíjak reformjának lehetősége és egyéb fontos, speciálisan egyetemi feladatok.

Mindent meg kell tenni azért, hogy a tagság legszélesebb rétegei cselekvéskedve, aktivitása tovább erősödjön. E célkitűzés megvalósítása csak az alapszervezeti munka erőteljes megújítása útján lehetséges. Azok a feladatok, amelyek a Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusának határozataiban megfogalmazódtak, csak az egész társadalom, s benne az ifjúság, a holnap

társadalma összefogása, közös felelősséggel végzett munkája árán teljesülhetnek.

Élénk munkakedv a vita tükrében

Erdős Sándor titkár beszéde után dr. Szarvas István ismertette a revíziós bizottság jelentését, majd megkezdődött a vita.

Papp Ákos hangoztatta a hallgatók politikai tájékoztatásának fontosságát. Bártfai György az Ifjúság a Szocializmusért Mozgalom keretében végzett társadalmi munka szervezéséről, a munkakalkuláció rendszeres és jól előkészített biztosításáról beszélt. Szót kért dr. Kedvessy György egyetemi tanár, rektorhelyettes is, aki a tanulmányi fegyelem célkitűzéseivel kapcsolatban elmondta, hogy mindkét karon 50 százalékos volt a bukási arány a legutóbbi vizsgaidőszakban. Az ösztöndíjrendszer nem eléggé ösztönöz, s a hallgatók szelektálása sem mindig megfelelő. Dr. Gecse Árpád a felvételi vizsgák idején létrehozandó „előkészítő táborra”, dr. Horpácsi Géza egy időszakonként megjelenő kiadvány létrehozására

tett javaslatot, mely első sorban a fiatal oktatók tudományos fóruma lenne. Antal Mihály a kollégiumok, mint a nevelés fontos bázisai problémáiról szólt, majd Annus János tett javaslatot arra, hogy a küldöttértekezlet küldjön tiltakozó táviratot a Görög Királyság budapesti nagykövetségéhez. A javaslatot egyhangúan elfogadták a megjelentek. Dr. Baksa László,

az egyetemi pártbizottság titkárhelyettese még aktívabban társadalmi-közéleti tevékenységre buzdította az ifjúságot. Dr. Novák István a Gyógyszerésztudományi Kar oktatói nevében üdvözölte a KISZ küldöttértekezletet. Dr. Tóth Károly rektor elmondta, hogy örömmel jött el a küldöttértekezletre, s hallgatta az értékes javaslatokat. Úgy látja, hogy a KISZ

lényegesen javuló munkát végzett az elmúlt időszakban, s igyekszik mindent megtenni az oktató-nevelő munka segítése érdekében. A rektor a továbbiakban reagált egyes hozzászólásoknak az egyetem állami vezetése hatáskörét érintő megjegyzéseire, javaslataira. A vitát az elnöklő Fleischmann Tamás foglalta össze.

Az orvosegyetemi ifjúsági parlament küldötteinek egy csoportja. A küldöttértekezlet munkája tartalmas és eredményes volt

Küldöttértekezlet a főiskolán

Nem népesültek be a Tanárképző Főiskola első sorai május 3-án a KISZ-küldöttértekezleten. Ahogy később Földi András, a szavazatszedő bizottság elnöke megállapította, a 83 küldött közül 63 jelent meg, azaz a küldöttek 73 százaléka. A gyűlés így is szavazatképesnek nyilvánított, bár közben a létszám azzal is változott, hogy néhány hallgató elment, egy pedig megjött. A gyűlés előtt először Staub Viktor szervezőtitkár tett javaslatot az elnökségre, amelynek elnökéül a gyűlés Orgovány Zoltán, a főiskola MSZMP bizottságának titkárát választotta meg, tagjai pedig a KISZ Csongrád megyei bizottságát képviselő Oláh Miklós, Nagy Antal a főiskola KISZ-titkára, Zsolnai József tanár és Bakos Ildikó hallgató lett. Orgovány Zoltán megnyitó szavaiban a KISZ VII. Kongresszusának jelentőségét világította meg, majd javaslatot tett a napirendre és a munkabizottságok tagjaira. Miután az ülés elfogadta a napirendet,

Nagy Antal titkár olvasta fel beszámolóját. Ebben főleg az utolsó két évben végbement szervezeti változásokat méltatta: az évfolyamonkénti alapszervezetek átszervezését vertikális alapszervezetekké. A munka jellegzetessége az volt, hogy a viszonylag kis számú aktív KISZ-vezető és KISZ-tag olyan rátermetten és ügyesen hajtott végre a feladatokat, hogy pótolni tudta — legalábbis látszólag — a tagság nagy része aktivitásának hiányát. Az új alapszervezeti vezetők feladatai közé fog tartozni véleménye szerint az is, hogy megkeressék és szándékuik komolyságáról meggyőződve felmentésük azokat a KISZ-tagsággal járó kötelezettségek alól, akik nem akarnak tagok lenni. Az új alapszervezetekben nagy személyi változások történtek, hiszen a régi titkároknak mintegy nyolcvan százaléka nem választották újjá. A fontos mozgalmi munkaterületek közül legtöbb probléma tanulmányi munkában volt és van, hi-

Megvonta a beszámolási időszak, az elmúlt három év mérlegét a Szegedi Tanárképző Főiskola küldöttértekezlete is. Az értekezlet keretei, körülményei kicsit példázatként az elmúlt időszak KISZ-munkáját. A beszámolót követő vita feltette a kérdést: hogyan kellene változtatni a munka jellegén, hogyan lehetne megszüntetni a „karakat-szemléletet”? Aktív vezetők mellett aktív tagságra van szükség! A tanulás együttal cél is, s a következő évek, a következő vezetők feladata.

eszen jól mutat, de belül ellentmondásokkal teljes, amelyekre a beszámoló jobban is felhívhatta volna a figyelmet. A hiba abban van, hogy az ifjúságot meg kellene tanítani vezetni. Jó lenne, ha az alapszervezetek önállóbban cselekedhetnének és például felvehetnék a kapcsolatot egy-egy általános iskolával, hogy ne legyen egyetlen tag számára sem idegen ez a szó: „kommunista tanárképzés”. Karlovitz György hallgató arról beszélt, hogy az orosz szakos alapszervezet egyelőre nem tud megbirkózni a vertikális tagozódással, Oláh Miklós pedig arról, hogy a 83—63 arányról hallva ötlött fel benne a tagrevízió kérdése, hiszen itt nem is tagokról, de küldöttekről van szó. Nagy Antal válasza után megkötötték a KISZ-bizottság lemondása. A lemondást követően szétosztották a szavazólapokat, majd a küldöttértekezlet megválasztotta a főiskola új KISZ-bizottságát és a városi értekezlet küldötteit. V. M.

A Szegedi Tanárképző Főiskola küldöttértekezletén Nagy Antal főiskolai KISZ-titkár ismertette a megjelent küldöttek előtt a végrehajtó bizottság három éves munkát összegező beszámolóját. A küldöttek felszólalásai tükrözték: van még tennivaló, elsősorban az alapszervezeti munka, az ifjúság politikai nevelése terén a KISZ főiskolai szervezeteiben

Azt semmiképpen sem kívánjuk állítani, hogy a passzivitás, a közömbösség ma már jelentéktelen mértékű hallgatóink körében. De nem hagyhatjuk figyelmen kívül azokat az örövendetes jelenségeket sem, amelyek azt bizonyítják, hogy az utóbbi időszakban hallgatóink nagyobb részének növekvő politikai, társadalmi aktivitása tapasztalható.

Elmondhatjuk, hogy ifjúságunk körében alapjában egészséges világnézeti, politikai, erkölcsi légkör uralkodik. A hallgatók többségükben helyeslik a párt politikáját, világnézetükben — a tudatosság különböző fokán ugyan — marxistának vallják magukat.

(A beszámolóból.)

Az egyetem Dugonics téri aulája volt színtere a május 4-i tudományegyetemi küldöttgyűlésnek, amelyet dr. Tóth Lajos tanársegéd, titkárhelyettes nyitott meg. A mandátumvizsgáló bizottság elnökeként Egető Emese tanársegéd számolt be a gyűlésnek a küldöttek létszámáról. Az Állam- és Jogtudományi Kar tizenhét, a BTK huszonhét, a TTK harminckét küldöttet jelölt, a dolgozói alapszervezet pedig háromat. Közülük 86 százalék azaz hatvankilenc személy jelent meg. Dr. Tóth Lajos javaslata alapján az ülés elnökének Várkonyi Zoltán tanársegédet, a KISZ tudományegyetemi VB-titkárhelyettesét választották meg. Az elnökségben foglaltak helyet: dr. Wittman Ti-

bor egyetemi tanár, rektorhelyettes, dr. Serfőző Lajos, az MSZMP tudományegyetemi VB-titkára, dr. Földi Gábor, a KISZ Szeged városi bizottságának titkára, Hevér László, a KISZ tudományegyetemi VB-titkára és Tápai Piroska joghallgató. A gyűlést két ünnepi beszéd követte. A gyűlés elnöke dr. Anderle Ádám kollégiumi nevelőtanárt, a jegyzőkönyv hitelesítőjéül Novák Éva hallgatót, a szavazatszedő bizottság elnökéül dr. Gyulai József adjunktust fogadta el a küldöttgyűlés.

Ezt követően Hevér László emelkedett szólásra, aki a végrehajtó bizottság beszámolóját olvasta fel a küldöttgyűlésnek.

A végrehajtó bizottság beszámolója

Bevezetőben a Magyar Szocialista Munkáspárt IX. kongresszusának határozataiból adódó ifjúságmozgalmi célokat taglalta Hevér László titkár s kitért az egyetemi ifjúság megítélésében mutatkozó véleménykülönbségek mérlegelésére is.

Az egyetemi hallgatók eszmélet-politikai arcúlatáról szólva alapvető tényként rögzítette a beszámoló, hogy a hallgatók döntő többsége egészséges, bizakodó életfelfogás és tudatos, vagy kevésbé tudatos fokú marxista meggyőződés jellemző. Különösen az utóbbi két évben erőteljes aktivizálódás

is tapasztalható volt a hallgatók körében: határozottan megnőtt mind a politika és társadalom nagy kérdései, mind a kulturális élet iránti érdeklődésük. S ha élnek is az ifjúság körében különféle kispolgári nézetek, helytelen filozófiai és politikai eszmék (karrier-szemlélet, individualizmus, nacionalizmus, kozmopolitizmus stb.) a fejlődés egészében előre mutató és egészséges. Részletesen taglalta ezután Hevér László az ifjúság aktivitásának, a közéleti tevékenység szélesítésének lehetőségeit. A beszámoló második részében az egyetem

A József Attila Tudományegyetem KISZ-küldötteinek tanácskozása

Hevér László a KISZ tudományegyetemi bizottságának titkára ismerteti a beszámolót.

KISZ-szervezeteinek fejlődésével, a KISZ egyetemi feladataival foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy elsősorban a KISZ-alapszervezetek önállóbb és tartalmasabb munkája erősítheti tovább a hallgatók társadalmi aktivitását, fokozhatja és terelheti helyes irányba a cselekvéskedvet. A kari bizottságok legfontosabb feladata az alapszervezeti munka közvetlen

irányítása és állandó támogatása lesz. A KISZ új, fokozottabb követelményeket támasztó célkitűzéseit csak minden KISZ-tag felelősségteljes és tevékeny közreműködésével valósíthatja meg az egyetemeken is.

Hevér László befejezésül a feladatok megvalósításához kívánt sok sikert a küldöttgyűlésnek s a KISZ tudományegyetemi tagságának.

Vita értékes javaslatokkal

A felszólalások sorát megnyitva Hegyi András, a bölcsészettudományi kar új KISZ-titkára arról beszélt, hogy sokszor nem is a tagság, a vezetők politikai tájékozottságával van baj. A kari bizottságok megalakulásával lehetőség nyílik a nagyobb önállóságra a külföldi kapcsolatok kiépítésé-

ben is. Gábor Zoltán joghallgató szintén beszélt a vezetőképzésről, a vezetők magatartásáról, arról, hogy az ideális vezetőnél nem a jogok, hanem a kötelességek az elsők. Obenberger Ilona bölcsész a KISZ-munka decentralizációját elemezte, majd dr. Farkas József tanársegéd szólt hozzá a vitához. A munka megjaví-

tására — mondta — minimális követelményrendszert kell kidolgozni, amelynek elvégzése egyben kerüljön bele az emberek minősítésébe is. Bodnár László joghallgató azt fejtegette, hogy a jó rendezvények, mint az ifjúsági jogásznapiak is, bizonyítják: a hallgatók nem közömbösek, ha a rendezvények megfelelnek érdeklődésüknek. Földvári László bölcsész kifogásolta, hogy a harmadéves tanárszakosok az iskolai KISZ-gyakorlatot megfelelő képzettség nélkül végzik, és sok esetben tájékozatlanabbak és erélytelenebbeknek bizonyulnak, mint a középiskolások. Beszél a vezetőképzésnek arról a szakaszáról, ami a kari aktívákat érintené, s elkövetkezőnek tartja, hogy akár havonta is tartsanak vezetőképző gyakorlatot a karokon. Dr. Serfőző Lajos, az MSZMP tudományegyetemi Bizottságának titkára az értekezlet üdvözlése után méltatta a z egyetemi hallgatók körében az utóbbi években végbement pozitív fejlődést. Annak ellenére, hogy az egyetemeken megfelelő a politikai képzés, nem lehet az oktató-nevelő munkára hagyatkozni, nagy szükség van továbbra is a KISZ politikai agitációjára. A most megválasztott vezetőkkel ezért nagyon komolyan kell foglalkozni. Papp Lajos, a Szegedi Egyetem főszerkesztője felszólalásában kérte, hogy a terjesztés és a lap írásokkal való támogatása legyen ellenőrzött és számonkért KISZ-munkafeladat. Dr. Földi Gábor, a KISZ Szeged városi bizottságának titkára arról beszélt, hogy ma az ifjúsági mozgalomnak a szürke hétköznapiakban kell megtalálni azt a romantikát, amelyet 1945-ben és 1957-ben a körülmények teremtek meg a mozgalmi munkához. A vita után Hevér László válaszolt röviden a felszólalásokra, majd bejelentette a régi bizottság lemondását.

Kedves színtér volt a tudományegyetemi KISZ-küldöttgyűlésnek a Ságvári Endre Gyakorló Általános Iskola úttörőinek meglepetése, akik virággal köszöntötték a munkáját megkezdő egyetemi KISZ-értekezletet.

A Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség

Szegedi Orvostudományi Egyetem

A vita és a KISZ-bizottság lemondásának bejelentése után a jelölő bizottság elnöke a küldöttgyűlés elé terjesztette az új KISZ-bizottságba jelöltek névsorát. A Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ-szervezeteinek egyetemi küldöttgyűlése ezután megválasztotta az új, 39 tagú KISZ-bizottságot és a városi küldöttgyűlést küldötteit.

Az újjáválasztott KISZ-bizottság tagjaiból megválasztotta a Szegedi Orvostudományi Egyetem KISZ végrehajtó bizottságát. Az egyetemi végrehajtó bizottság tagjai a következők.

Titkár: Annus János

Besenyi Sándor (titkárhelyettes)
Antal Mihály (titkárhelyettes)
Bártfai György (szervezőtitkár)
dr. Bárány Ferenc (agit-prop felelős)
Szabó Elek
Nemes Mária
dr. Horpácsi Géza
Julesz János
Szalay László
Pignitzki György

A végrehajtó bizottság megbízott felelősei dr. Süttö Mihályné, Kneffel Pál, Jeremiás Attila, Hortobágyi Annamária, dr. Szabó Mihály, Kovács Gabriella.

A kari végrehajtó bizottságok tagjai

Általános Orvostudományi Kar: Szabó Elek (titkár), Papp Akos, Szikszay József, Kovács Aranka, Gervain Mihály, Müller Erzsébet, Kocsis Károly, Bíró László, Balogh Elemér, továbbá Szűcs Miklós, Tóth Béla.

A KISZ kari bizottságának 31 tagja van.
Gyógyszerésztudományi Kar: Nemes Mária (titkár), Kovács Frigyes, Benkó Zsolt, Turcsányi Margit, Kiss Elza, Molnár Margit, Ósz Erzsébet, Mézes Lujza és Elek Máté.
A KISZ kari bizottságának 27 tagja van.

új vezetőségei intézményeinkben

Szegedi Tanárképző Főiskola

Főiskolánk küldöttgyűlése a jelölő bizottság által előterjesztett lista alapján megválasztotta a Szegedi Tanárképző Főiskola 29 tagú KISZ-bizottságát. Megválasztották továbbá a városi küldöttgyűlést főiskolai küldötteit. A Szegedi Tanárképző Főiskolát Bakos Ildikó, Veverka Anna, Nagy Antal, Szigethy Rózsa és Ládi Mária képviseli a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Szeged városi küldöttgyűlésén.

Az újjáválasztott KISZ-bizottság tagjai sorából megválasztotta a KISZ főiskolai végrehajtó bizottságát. A végrehajtó bizottság tagjai a következők:

Titkár: Nagy Antal tanársegéd

Titkárhelyettes: Ferenczi Emil harmadéves hallgató
Úttörő kabinetvezető: Veverka Anna másodéves
Agit.-prop. titkár: Bakos Ildikó harmadéves
Szervezőtitkár: Staub Viktor másodéves
Tanulmányi felelős: Hegyi Magdolna másodéves
Társadalmi munka felelős: Farkas József harmadéves
Sportfelelős: Sántha Erzsébet harmadéves
Kultúrfelelős: Mocsári Margit másodéves
KISZ — DB. összekötő: Markovits Júlia harmadéves
Gazdasági felelős: Tóth Ildikó harmadéves

József Attila Tudományegyetem

Az új KISZ-bizottság megválasztása mellett döntött a küldöttgyűlés arról is, kik képviseljék a József Attila Tudományegyetem ifjúságát a Magyar Kommunista Ifjúsági Szövetség Szeged városi küldöttgyűlésén. A városi küldöttgyűlést küldöttei: Hevér László, Németh József, dr. Tóth Lajos, Novák Éva, Tóth Imre, Egető Emese, Ambrus György, Várkonyi Zoltán és dr. Ruszoly József. A KISZ-bizottság tagjai sorából megválasztotta KISZ tudományegyetemi végrehajtó bizottságát. A végrehajtó bizottság tagjai a következők:

Titkár: Hevér László BTK

Első titkárhelyettes: Makk Ferenc tanársegéd
Titkárhelyettes (érdekvédelmi): Németh József TTK
Titkárhelyettes (külügyi): dr. Tóth Lajos tanársegéd
Agit.-prop. titkár: Ruppert Ignác BTK
Szervező titkár: Novák Éva BTK
Sportfelelős: Tóth Gyula BTK
Kultúrfelelős: Ambrus György KISZ-klub igazgató
Társadalmi munka felelős: Tolvaj László
Gazdasági felelős: Fábrián Gabriella
VB-tag funkció nélkül: Varga Gyöngyi TTK

A kari végrehajtó bizottságok tagjai

Állam és Jogtudományi Kar: Horváth Ferenc (titkár), Izsák Péter, Sípós Miklós, Vastagh Pál, Tóth Károly, Pazár László, Eke Ágnes, Tápai Piroska és Hlavács Imre.
Bölcsészettudományi Kar: Hegyi András (titkár), Ocsák Miklós, Murai Teréz, Ferincz István, Körmöczy Katalin, Németh Jenő, Masáth András, Szabó Magdolna, Kádár Judit, Biller

Györgyi, Németh Sándor, továbbá Fábrián György és Major Katalin megbízott felelősök.

Természettudományi Kar: Klukovits Lajos (titkár), Németh József, Iványi Judit, Simon Mária, Kajdacs Katalin, Szalay István, Pálinkás Péter, Bor Edit, Hunya Péter, Asbóth József, Matievics István, továbbá Szenthe Magdolna, Kaszab Imre és Szőrényi Tamás megbízott felelősök.

Pedagógia

kéthetenként negyvenöt perc

A Szegedi Orvostudományi Egyetem rektorának tavaly szeptemberben kelt utasítása szerint ennyi időt kell szentelniük az egyetem oktatóinak arra, hogy meghallgassák a két szemeszterre hirdetett pedagógiai és didaktikai továbbképző kurzus előadásait. Eddig hat előadás hangzott el.

Dr. Kiszely György professzor, a Biológiai Intézet igazgatója, az oktatási reformbizottság elnöke mondta:

Évek óta különböző fórumokon, intézeti értekezletektől az egyetemi tanácsülésekig újra és újra megfogalmazódott a kívánság, hogy szükség lenne valamilyen formában erre a képzésre, hogy különösen a fiatal oktatók számára lenne fontos metodikai tájékozottságot, pedagógiai ismereteket szerezni, amelyek megkönnyítik a szükséges előadói biztonságérzet és rutin kialakulását.

E kívánságot teljesítendő állapotunk meg a Szegedi Tanárképző Főiskola neveléstudományi tanszékével. Elkészült az előadásorozat tematikája s a rektor úr meghirdette minden oktató számára kötelezően a kurzust.

Magam is értelemül tapasztaltam, hogy az előadásokon megjelenő oktatók nagy része milyen közönyösen, szinte tüntető részvétellel, „van jelen”. Töprengtem már, miért van ez? Talán mert kötelező a látogatás? Kérem, jómagam is rendszeresen eljárók különböző orvosi és tudományos szakcsoportok „nem kötelező” rendezvényeire. Ott látom rendszeresen az egyetem öt-hat professzorát, ott látok rendszeresen még nyolc-tíz külső látogatót, kórházi, rendelőintézeti orvosokat — de alig-alig fordul elő, hogy például ott volnának az egyetem fiatalabb oktatói, gyakornokai, tanársegédei. Meggyőződésem, hogy a rektor urat is ez az elszomorító tény indította az előadások kötelező látogatásának megkövetelésére.

Két hetenként negyvenöt perc — s mégis, vannak, akik azt mondják, kevés az idejük, nem akarják azt pazarolni. Különösen a klinikusok hivatkoznak — egyébként nem indokolatlanul — szakmai elfoglaltságukra. Mondják azt is, hogy számukra, a klinikai képzés pedagógiájáról és metodikájáról nem mondanak semmit az előadók. Valóban, különösen az eddigi előadások a legfontosabb, legáltalánosabb elvekkel, törvényszerűségekkel foglalkoztak.

Novi Sad-i delegáció

Három jügoszláv egyetemista fiatal tartózkodott Szegeden nemrég azzal a céllal, hogy a tudományegyetemmel kapcsolatos további együttműködési programot konkretizálják.

Darke Hohnjec, a Novi Sad-i egyetem egyetemi választmányának képviselője, valamint Dusan Stevanović a matematikai fakultás és Darinka Uvertić a filozófiai fakultás delegáltjai részt vettek elutasítás előtt a KISZ-bizottság fogadásán. A megbeszélések egyik eredményként rögzítették például, hogy a szegedi táncsoport július 16 és 19 között Petrovac na Meru-i vagy egy Novi Sad környéki vendégszerelősen vesz részt az újvidéki

Dehát általános módszertani megalapozottság nélkül nincs megbízható, szilárd szakmódszertani tudás sem! Erre is gondolniuk kellene kételkedőknek. Még akkor is, ha klinikusok.

Beszélgünk. Arról, hogy a jó oktató születik. Hogy vannak olyan jellemző adottságok, amelyek nélkül valaki igazán jó, verbéli előadó nem lehet.

Csakhat — s erre is gondolniuk kell az előadásorozat ellenzőinek, akik között vannak vezető egyetemi professzorok is — hogy egyrészt a legideálisabb adottságok is erősödnek a kellő szakismeretek megszerzése által, s ugyanakkor az előadói-rektori tehetséggel kevésbé megáldott oktatók — vannak ilyenek is — szintén könnyebben boldogulnak, ha ismerik a felsőoktatás pedagógiai rendszerét és elveit s alkalmazzák azokat.

Kiszely professzor mondta befejezésül:

Fiatalkorunk magatartása különösen érthetetlen és etikátlan ezeken az előadásokon. Beszélgetnek, nyíltan zavarják a rendet a foglalkozásokon. Vajon ők hogy fogadnák óráikon a hallgatók hasonló magatartását?

Ebben a félévben még egy előadás hangzik el a Szegedi Orvostudományi Egyetem országosan is egyedülálló pedagógiai továbbképző tanfolyamán.

Uzgorodi vendégek

Főiskolánk vendégeiként Szegedre látogattak az Uzgorodi Állami Egyetem magyar szakos hallgatói. Látogatásukra a két intézmény közötti együttműködési és csere-egyezmény keretében került sor. Viszonyásaként a Szegedi Tanárképző Főiskola magyar irodalmi tanszék vezetője, Turák János látogatásának.

A második, harmad- és negyedéves ungvári egyetemisták elmondták, hogy egy szakos képzésben részesülnek Magyar irodalmat és nyelvészetet hallgatnak. Valamennyien magyar anyanyelvűek, de tökéletesen beszélnek oroszul, amint ez kiderült a főiskola orosz tanszékének május 11-én rendezett szakestijén.

Gazdag program fogadta az ungvári vendégeket. A hivatalos fogadásokon túl előadásokat hallgattak és hallgatnak, többek között a főiskola irodalom tanszékén

sportküldöttség látogatásának viszonyasaképpen. Találkoztak a Novi Sad-i ifjúsági küldöttek a karok képviselőivel is, s hosszabb távra szóló megállapodásokat kötöttek a TTK-s és a bölcsész szervezetekkel.

Mégis, ezek a megbeszélések végeredményben inkább csökkentették, szegényebbé tették a tavaly júniusban tervbe vett programot. Nagyon sajnáljuk, hogy jügoszláv vendégeinket nem hatalmazták fel a barátsági szerződésről folyó tárgyalásra. Most mindenestre elhatározták, hogy október 1-ig végleges megállapodásra jutnak a barátsági szerződés ügyében. S ezt mindkét fél részéről alá is írják.

Géza Ferenc

Négyen Odesszából

Alig utazott el a Harkovi egyetemisták küldöttsége, máris új szovjet vendégek látogattak el a tudományegyetem KISZ-bizottságára Testvéregyetemünkről, az Odesszai Állami Mecsnyikov Egyetemről érkezett meg a Komszomol-delegáció, hogy megbeszéléseket folytasson a tudományegyetem ifjúsági vezetőivel. Szergej Bojcsenkót, Andor Józsefet, Nagygyzda Kolomijcsenkót és Nyina Sevcovát fogadta dr. Szalay László tudományos rektorhelyettes. A fogadás után kérdeztük meg Szergej Bojcsenkót, a Komszomol Bizottság titkárát útjuk céljáról.

Célunk az volt, hogy azon az egyre szélesedő baráti kapcsolaton belül, ami a két ország ifjúsága között kialakult, mi is közelebből megismerkedjünk szegedi barátainkkal. Konkrét célunk az, hogy megkísérüljünk a két egyetem ifjúsági mozgalmi közötti szerződést, és megkezdjük a nyári építőtáborok ügyében. És az, ami, azt hiszem, szükségse-

rú ilyenkor; azoknak a személyes kapcsolatoknak a kiépítése, amelyek további munkánkban is segítségünkre lesznek.

Miben látod a lehetőséget a további fejlődéshez? — Mindenekelőtt szükséges, hogy minél többen megismerkedjünk egymás hazájával. Nem lehet beszélni egy országról, ha az ember nem látta saját szemével. És szükséges az is, hogy közvetlenül ismerkedjünk meg egymás sikereivel és munkáinak formáival, ami levelezésben szinte lehetetlen. A kétnapos megbeszélések alapján a két egyetem ifjúsági vezetői barátsági szerződést írtak alá, amelynek egyik pontja idén nyáron azt eredményezi, hogy tíz-tíz fiú és öt-öt lányhallgató cseréjére lesz lehetőség. A szovjet csoport július 10-től augusztus 6-ig dolgozik a szegedi építőtáborban, utána 14-ig pihen, a magyar hallgatók ugyanezen idő alatt az odesszai építőtáborban végeznek munkát.

Főiskolások tapasztalatszerése

Mint ahogy hagyományosan már évről-évre más főiskola a rendezője és vendéglátója az országos főiskolai spartakiád versenyének s versenyzőinek, ugyancsak hagyományosan ez alkalommal a rendező főiskola a KISZ-bizottsága tapasztalatszerése keretében vendégül látja a többi főiskola KISZ-bizottságainak képviselőit.

Május 5-én délelőtt 10 órakor a főiskola emeleti tanácstermében a Pécsi Tanárképző Főiskola 11 KISZ-vezetője, az Egri Tanárképző Főiskola 9 és a Nyíregyházi Tanárképző Főiskola 3 kül-

dötte részvételével kezdte meg munkáját a Szegedi Tanárképző Főiskola KISZ-bizottsága által rendezett tanácskozás.

A megjelentek elsősorban a KISZ politikai nevelő munkájának módszereire, a tanulmányi fegyelem erősítésére, a szabadidő helyes felhasználására és a KISZ érdekvédelmi tevékenységére vonatkozó tapasztalataikat osztották meg egymással. A kétnapos megbeszélés végén az Egri Tanárképző Főiskola küldöttei meghívták jövőre Egerbe a testvér-főiskolák KISZ-bizottságait.

Dr. Kunos József

1933—1967

Május 16-án délben 1 órakor a Belvárosi temetőben helyezték örök nyugalomra dr. Kunos Józsefet, a József Attila Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Karának adjunktusát, az egyetemi munkatügyi döntőbizottság elnökhelyettesét, a kari módszertani bizottság és a kari szakszervezeti bizottság tagját, akinek váratlan, tragikus halála mély fájdalommal töltött el mindenkit, aki ismerte, becsülte és szerette őt.

Elt harmincnégy évet: olvasható a fejfa feliratán. Meghalt dr. Kunos adjunktus — futott végig a hír a városban, az egyetemen. Kunos tanár úr nem tart többé órát — mondták megdöbbenve a kar hallgatói. Kunos Jóska nincs többé — fogadták a hitetlennek hangzó hírt a kar oktatói és dolgozói.

Egyetemi munkáját nagy lelkesedéssel végezte. Tevékenységét rajongásig vitt munkaszeretettel, hivatástudattal, az oktató-nevelő és kutató munka iránt érzett tisztelettel és alázat jellemezte mindvégig. E hivatása iránt érzett és vállalt különösen nagyfokú felelősségérzete olykor teherbírást meghaladó munkavégzésre ösztökölt, s önhaajzolása kifáradáshoz, konfliktusokhoz vezetett. Környezete, barátai és munkatársai segíteni igyekeztek e konfliktusok feloldásában. S noha az élettel, a munkával járó nehézségeket, problémákat olykor eltűntetve és lelki konfliktusait ebből fakadóak voltak, példaként állítható oktató-nevelő munkája során minduntalan újabb és újabb előnyös tulajdonságai tűntek elő. Mint különböző rendezvények szervezője, új oktatási módszerekkel kísérletező oktató, a nevelési feladatokkal mindig nagyon komolyan vevő, s azokat hűen teljesítő verbéli pedagógusként élt és dolgozott tragikus haláláig. Nagyfokú emberi tisztessége, őszinte munkaszeretete, becsületes munkavégzése, politikai szilárdsága és kitűnő szakmai fölkészültsége nagy feladatok ellátására tették őt alkalmassá. Így ismerték, becsülték nemcsak az egyetemen, hanem a városban is mindazok, akik ismerték s akik őt ismerték.

A búcsúzás ezért különösen fájdalmasan dr. Kunos József emléke a példamutató ember, férj és családapa, barát és munkatárs emlékeként fáj és megmarad mindannyiunk lelkében.

Sz. A. ELEGIA

Szabó István szobra

Főiskolai tudományos közlemények

FOISKOLÁNK oktatóinak tudományos munkásságát, kutatásai eredményeit méltón reprezentálja a nemrégiben napvilágot látott s mind kiállításában, mind tartalmában igényes, gazdag két kötet: a Szegedi Tanárképző Főiskola tudományos közleményei.

Az 1966-os év mérlegét megvonó kötetek közül az első — hagyományosan — az irodalom, a nyelvészet, a történelem, a neveléstudomány, a lélektan és a képzőművészetek témakörébe tartozó tanulmányokat közli. A „Nyelv és irodalom” című első részben Benkő Lászlónak a mondatlemzés problémáit és ezzel kapcsolatos módszereit ismertető értekezése mellett Csukás Istvánnak „Petőfi és a szlovákok” című tanulmánya második részét olvashatjuk. Iczefi Géza a települések belterületének földrajzi neveiről, Steinitz Wolfgang az osztrák nyelv belső etimológiájáról, Sziklai László a Pester Tageblatt-ban föllet szlovák népdalokról, Török Gábor külföldi nyelvjárástörténeli ta-

nulságokról és Zsolnai József az ászothalmi szőlőművelés szaknyelvével készült cikkeit közli a kötet. A „Történelem” fejezetim alatt Kávássy Sándornak Kossuth nemzetelméletéről írt cikkét, Kovács Zoltának a magyarországi népeség reprodukció kérdéséhez kapcsolódó s XVIII.—XIX. századi családi rekonstrukciós vizsgálatok eredményeit ismertető tanulmányát, valamint Olajos Teréznek „Actius római szobrának felirata és a Mercabaudes” című dolgozatát publikálják.

A „Pedagógia és lélektan” fejezetben Geréb György tanulmányát olvashatjuk „Pszichológiai vizsgálatok a monotonia jelentésköréből” címmel. Ugyanő írt Szabó Zoltánnal, illetve Vaskor Andrásal közösen dolgozatot az álmok elménytartalmának vizsgálatáról és a megoszló figyelemnek és manualitásnak sztereométerrel történő vizsgálata új módszeréről. Somfai László „Minőségjelzős szerkezetek a tizenévesek írásos szokáséból”

Vajda László pedig József Attila Nem én kiáltok című versének irodalomszertikai elemzése, címmel közöl közöl tanulmányokat. S végül közli a kötet a tavaly elhunyt Buday Lajos „A vetett árnyék alapelemei” című dolgozatát.

A második kötet tizenhárom tanulmányt közöl a természettudományok köréből. Kiss István „Trachelomonas-félék a Dél-Alföldről” címmel közöl dolgozatot. Ugyancsak ő „Az Ankitrodesmus braunii és az A. pseudobraunii n. sp. variabilitása” című tanulmány szerzője is. Végül Varga Izabella a Szeged környéki szikes vizek fitoplanktonjának összehasonlító vizsgálatáról, Bába Károly a Tisza hullámtérének puhatestűiről ír. Algyó és Szeged között végzett kutatásai alapján, Moholi Károly a Csongrád megyei élelmiszeripar néhány ágának nyersanyagellátását elemzi cikkében. Szabó László a tanákkérdés problematikáját vizsgálja a felszabadulás óta eltelt huszonkét év

tanulmányait mérlegelve. Ivánics László a Tisza hullámtérén végzett talajművelési vizsgálatokról, Bor Pál és Kovács László két vékony lencse helyettesítő lencséjének kérdéséről, Nagy Pál és Molnár Zsuzsanna a Schiff-bázisok kinetikai vizsgálatáról közöl dolgozatokat.

Siposné Kedves Eva, Sipos Sándor és Széll Tamás a szerzője a „Néhány hazai xilimintia huminsav részének lugos feltárási során bekövetkező változásairól” című dolgozatnak. Szendrei János „Az ítéletalkus egy új diagramja” és „Megjegyzések a gyűrű centrumáról” címmel közli két rövidebb tanulmányát.

MINDKÉT kötetben számos fénykép, illusztrációs anyag, táblázat egészíti ki a tanulmányokat, amelyek ezáltal is meggyőzőhetnek a főiskolai oktatói kar tudományos munkájának, kutató tevékenységének eredményességéről, a végzett munka tartalmasságáról és sikeréről.

A felvételi vizsga hitelért

A Pártélet e havi számában dr. Kahulits László miniszteri fősztályvezető számol be az idei felsőoktatási felvételi vizsgák előkészületeiről. Mint írja — több mint 30 ezer felvételiző közül kell kiválasztani a felvételi bizottságoknak azt a 13 ezer fiatalt, akik szeptembertől az ország egyetemén, főiskoláin, felsőfokú tanintézteiben majd továbbtanulnak.

E két szám különbsége is mutatja milyen hallatlanul nagy az a felelősség, amely a felvételi bizottságokra nehezedik. S a felelősség itt nem csupán a vizsgabizottság egyes tagjainak lelkiismereti problémája, hanem elsősorban politikai felelősség. Az MSZMP IX. kongresszusának határozatai is utalnak erre: „A származás szerinti megkülönböztetés megszüntetésének és az új egyetemi, főiskolai felvételi rendszer bevezetésének helyességét az élet igazolta. A munkás- és parasztszülők gyermekeinek arányszáma a felsőoktatási intézményekben országosan nem csökkent s az új rendszer ösztönzést hozott a tanulásra. A jövőben még gondosabban kell vigyáznunk a felvétel követelményeinek: a felkészültségnek, a rátermettségnek és a magatartásnak együttes érvényesítésére.”

Még gondosabban! Társadalmunk számára fontos elvi kérdés az, hogy kik kerülnek az egyetemre, főiskolákra. Milyenek azok a fiatalok tudásukban, világnézet-politikai meggyőződésükben, emberi tulajdonságaikban, akik a holnap értelmiségét alkotják majd.

A kérdést így is fel lehet tenni: Vajon mindig azok a fiatalok kerülnek be az egyetemre, főiskolára, akik arra érdemesek. Aiknek lelkész tudása mellett intelligenciája, tájékozottsága, politikai nézetei, magatartása is alkalmassá teszi őket arra, hogy kommunista szakembereké váljanak?

Évek óta folyik a vita. Tavaly a Felsőoktatási Szemle februári számában a József Attila Tudományegyetem Természettudományi Karán szerzett tapasztalatok alapján a kar két ok-

tatója tudományos alapos-sággal megírt cikkében a „feleletválogató” szisztéma és a felvételi írásbeli részének módosítása, alapos meg-szigorítása mellett foglalt állást. A Népszabadság 1967. január 1-i száma rövid cikk-jében kommentálja az Eötvös Lőránd Tudományegyetemen és a Szegedi Orvostudományi egyetemen alkalmazott ún. „sokkérdéses” módszert. Mindez bizonyítja, hogy maguk az egyetemek és főiskolák is tudják — ők tudják igazán — mennyire nem mindegy az, kiket vesznek fel. Egyetlen hallgató egy évi tanulása az egyetemen, vagy főiskolán az államnak 25 ezer forintjába kerül. Már csak ezért sem mindegy.

Olyan nagy és gazdag országok, mint az Egyesült Államok elbírhadják azt a szisztémát, hogy a középiskola és az egyetem között az egyetemre készülő átessenek még egy „előkészítő” iskolai fokozat tűzkeresztségén. Ott az egyetem magánkézben vannak, vagy alapítványokból tartják fenn magukat. Ott a tanulás költsége a hallgatókat s nem az államot terheli. Franciaországban is a hallgatók zsebet terheli a tanulás minden költsége. Ott is csak így valósítható meg, hogy első évre minden

Júniusban évről-évre elindulnak a tízennyolc évesek, a maturáltak, hogy „még magasabb osztályba lépjenek” — érdemük, tudásuk és alkalmasságuk szerint. Csakugyan aszerint? Egyrésztük munkahelyek várják, másrésztük tanul tovább egyetemeken, főiskolákon.

Vajon mindig azok tanulhatnak-e tovább, akik megérdemlik, akik erre alkalmasak, tehetségük, felkészültségük, emberi tulajdonságuk alapján?

A kételyt a felvételi vizsgáknak kellene cioslatniok.

jelentkezőt fölvesznek s az első év voltaképpen nem más, mint egy hosszúra nyúlt „felvételi vizsga”, amely végén könyörtelenül „kiszórnak” mindenkit, aki nem felel meg a támasztott követelményeknek.

Szinte mindenki, aki a felvételi rendszerről „folyó vitában véleményt nyilvánít” leszögezi, hogy abban a pillanatban, ha a középiskolák valóban vállalják a szelektálás kötelességét a továbbtanulásra javasolásban, ha csak olyan fiatalokat javasolnának egyetemre, főiskolára, akik képességeik alapján erre alkalmasak — a középiskola négy éve alatt arról sokkal pontosabb képet lehet formálni, mint a maximálisan 1 óra időtartamú felvételi vizsgán — az egyetemi és főiskolai felvételi vizsga szükségtelemné válna s pusztán formális aktussá degradálódna.

Lapunk, amikor vitát kezdeményez a felvételi vizsgarendszer problémáiról, az a célt tűzi maga elé, hogy lehetőleg minél sokoldalúbban s minél gazdagabb tapasztalati anyaggal jellemezze a megszüntetés mód-szereinek kialakítása érdekében ezeket a vitatott kérdéseket. Úgy gondoljuk, jó ügyet: a kommunista szakembereképzés ügyét szolgáljuk kezdeményezésünkkel.

Tennivalóinkról

Dr. Szentpéteri István, a JATE szakszervezeti bizottsága elnökének nyilatkozata

Választások után — kongresszus előtt sok munkája akad az új szakszervezeti bizottságoknak. Bár még a tanév kezdetén kialakított program szerint kell végrehajtani feladataikat, már a távlati tervekben is gondolkodni kell a hétköznapi megszokott munkája közben, készülni azokra a vállalkozásokra is, amelyek a szakszervezet mindennapi tevékenységére is hatással lesznek. A pedagógus szakszervezetben belül sajátos szerep jut a felsőoktatási intézményeknek, munkájukat ennek figyelembevételével kell megítélni.

nül szükség van arra, hogy a kapcsolataink, és már két alkalommal tárgyalunk a Novi Sadi egyetemmel. Megállapodást készítettünk elő a két egyetem közti dolgozói látogatások megteremtéséről. A másik, nagyon konkrét feladat a budapesti Eötvös utcai lakotóház felújítása illetve jogi átvétele a pedagógus szakszervezet központjától.

Nemzetközi kapcsolatok

A szakszervezeti szervek feladatait rendkívül sok utasítás, szabály határozza meg. Ezek a legkülönbözőbb fórumokon jelennek meg. Ezért most arra is vállalkoztunk, hogy minden szakmai területnek összegyűjtjük a vonatkozó határozatait, úgy az intézőbizottságnak, mint mondjuk a társadalombiztosítási vagy újítási részlegünknek.

Üdülési szezon előtt

Nyár előtt lévén sok tennivalónk van az üdülések terén. Új lehetőség is kínálkozik: szerződést kötöttünk egy soproni kollégiummal, hogy üdülési céljára átadunk mintegy százhatvan férőhelyet nyárra. Oda eddig százhusz jelentkező van. Más egyetemnek talán nincsenek is olyan széleskörű kapcsolatai, mint nekünk, hiszen nagyon régóta szervezünk csereüdüléseket az ország legkülönbözőbb egyetemeivel és főiskolaival. Így jutnak el dolgozóink nyáron Debrecenbe, Egerbe, Sárospatakra, Miskolcra, Pécsre. Most már Sopronba is.

A Közösség véleményével

— Újjáválasztott intézőbizottságunk egyik legfontosabb feladatát a szakszervezeti munka szervezeti feltételeinek javításában látja — mondja dr. Szentpéteri István docens, a JATE szakszervezeti bizottságának elnöke. — Ez egyben jelenti a szakszervezeti demokrácia fejlesztését, amin mi azt értjük, hogy amikor például egy szakszervezeti elnök állást foglal, megnyilatkozása közösségi véleményt tükrözzön. Az egyetemi tanács ülésein részt vesz a szakszervezeti intézőbizottság elnöke, aki, ha a szakbizottságok az egyes kérdésekről jól tájékozódva közvetítik fölfele az élő problémákat, biztosabban foglalhat állást a legfontosabb ügyekben is. Feltétele-

Matematikus ülősszak a főiskolán

Ma már hagyománynak számít, hogy évenként megrendezik a főiskolai napokat. A spartakiád lebonyolításán kívül mindig sor kerül az aktuális szaktudományi problémák megvitatására.

Május 4-én 5-én a Szegedi Tanárképző Főiskola matematikai tanszéke látta el a házigazda szerepét. Ugyanis a tudományos ülősszak programja idén matematikai témából épült fel. A konferencián képviseltették magukat a hazai főiskolák matematikai tanszékei, de megjelentek a NDK matematikai társulatának delágáltja, dr. Reif Eilhauer is, aki „A féltettek elméletéhez” címmel tartott előadást. A megnyitót

referátumot dr. Szép Jenő olvasta fel, aki tizenkét évig vezette a főiskola matematikai intézetét.

Másfél napon át ismertették a résztvevők tudományos kutatásaik, elméleti vizsgálódásaik eredményeit. Majd a szegedi általános iskolák matematikai tanárainak bevonásával módszertani kérdésekről volt szó. Igen érdekes és hasznos vita zajlott le az általános iskolai matematikai tanítás korszerűsítéséről.

A főiskolai napok keretében ismertették a hallgatók számára kiírt matematikai versenyek eredményeit (az első díjat Németh József pécsi, a második és harmadik

helyezettséget két egri hallgató érdemelte ki).

A tudományos ülősszak célja és érdeme, hogy összegze és kölcsönösen megismerhetővé tette a főiskolai oktatók kutatási eredményeit, s megvitathatták a tanárképzés és a tanítási gyakorlat szempontjából fontos metodikai kérdéseket.

A Szegedi Tanárképző Főiskolát előadással dr. Szendrey János igazgató, tanszékvezető főiskolai tanár, dr. Gázsó István docens, Kelemen Jánosné docens és Mosonyi Kálmán adjunktus képviselte.

Jövőre marxista tárgyakból, Egerben rendezik meg a főiskolai napok tudományos ülősszakát.

Tüvétevek

Kiskunhalason vendégszerepelt az egyetemi színpad

A franciaországi utazás elmaradt... Az első napokban bizony messziről meg lehetett ismerni az együttes minden tagját. De az első keserű napok után — hiszen mennyi energia, idő és munka volt a felkészülésükben — összeszedték magukat és... Dolgoznak. Nemrégiben Kiskunhalason vendégszerepeltek. Ilyes Gyula „Tüvétevek”-jét mutatták be. Nagy sikerrel.

S az auditorium maximum közönsége is meggyőződhetett már arról, hogy a Szegedi Egyetemi Színpad társulata nem bomlik fel — mint rebesgették — hanem működik, dolgozik tovább. Mert nemcsak a sikere erősíthetnek egy kollektívát, hanem olykor a — kudarcok is. Nem rajtuk múltott. Ok megítek minden tőlük telhető. S az új tanév nyilván újabb sikeres előadásokkal öregbíti majd az együttes jóhírét.

Kiskunhalason még nagy sikerrel szerepeltek, a hőmezővársárhelyi meghívást már lemondták a „Tüvétevek” együttesének tagjai. Az Egyetemi Színpad most minden eddiginél döntőbb szereplésre készül — a vizsgákon kell helytállniok az együttes tagjainak. Képünk a „Tüvétevek” előadásának egy jelenetét ábrázolja, avagy: hol is van hát az a tú egyáltalán... Lehet — úgy hírlík, már konkrét ígért van rá — Nancy helyett Zágrábban esetleg mégis sikerül megtalálni!

MUNKA A KOLLÉGIUMI CÍMÉRT

a Móra Ferenc diákothonban

„Kollégiumnak tekintjük azokat a bentlakásos intézményeket, ahol az ifjúság öntevékenységének kibontakoztatása, a közösségi élet és a nevelőmunka megszervezése magas fokú; a vezetés és az önkormányzati szervek — a KISZ szerepe, jogköre általában egyenlő arányban képviselt és gyakorolt; ahol tevékenyen együtt dolgozó közösségek vannak, amelyeknek munkája és aktivitása döntő jellegű a kollégium egész életében.”

Ennyit tudtak a tudományegyetem Móra Ferenc diákothonának diákbizottsági tagjai és lakói, amikor elhatározták, hogy elérjük a kollégiumi szintet. Az épület ünnepélyes felavatásán egy éve arról beszélt dr. Szabó Zoltán rektor is, a megváltozott környezet, a nagyszerű feltételek ezt az elhatározást érezték bennük. Csupán a hogyan volt a kérdéses, hiszen pontos követelményrendszert még nem alakítottak ki. Ez a munka is a diákokra várt. S így bizonyították be, hogy közösségük elég érett a kollégiumi cím elnyeréséhez.

— Október harmadikán a féléves munkatervet már aszerint hirdették meg, hogy tudtuk, mit vagyunk képesek elérni. A pontosabb kidolgozást segítette elő a február közepén rendezett kollégiumi továbbképző. A feladatok között először a tárgyi adottságokat vettük figyelembe. Ezek kedvezőek voltak eleve, de az esztétikus környezet kialakításához hozzátartozik az otthonosság megteremtése, a díszítés, parkosítás. És az a közösség által nálunk elfogadott és betartott szabály, hogy fel-szólítás nélkül megterítik a lakók az általuk okozott kárt.

A személyi feltételek nemcsak azt jelentik, hogy partos, a pedagógus hivatást tisztelő kollektíva alakuljon ki, de, hogy a munkában ne csak a diákbizottsági tagok vegyenek részt. Fontos követelmény, hogy a tanulmányi munka megfelelő legyen. A bennmaradáshoz szükséges szint a hármas átlag (eddig 2,5 volt) maximum egy utóvizsgálóval. Félévkor ezt már figyelembe vettük, és a dékán és a rektor is jóváhagyta határozatunkat,

amellyel öt diákot zártunk ki rossz tanulmányi munkája miatt. A politikai munka egy-két kötelező rendezvény látogatásával lesz teljes, de hozzá kell tenni, hogy a hallgatók szívesen járnak a nem kötelező politikai előadásokra, például Mérey professzor előadásaira is.

Fontos feladat a „Móra-jelleg” megteremtése, hiszen ezen az alapon jöhetnek létre a hagyományok. Megígértük, hogy kapunk egy Móra-szobrot is. Az önálló tevékenység abban is ki kell, hogy fejeződjön, amikor más egyetemi és főiskolai kollégiumokkal terem-tünk kapcsolatot. Nemrégiben Debrecenben és Egerben jártunk, és a baráti viszony kialakításához megtettük az első lépéseket.

— A követelmények hogyan állták meg helyüket a gyakorlatban?

— Talán mond valamit az is, hogy uvék előtt 4,16, utána 4,25 volt a diákothon átlaga. A 320 hallgató közül mindössze ötöt kellett kizárni. Mivel a felmérések azt bizonyították, hogy a lányok a zenéért rajonganak, két

sorozatot indítottunk komolyzenei előadásokkal illetve dzsessztörténettel. Ezeknek rendezését mindig más és más szoba vállalja. Fellendült a sporttevékenység is: van asztalitenisz és sakkbajnokság, és megindult az emeletnek közti labdarúgó mérkőzés...

Nem a számok, nem a tények fejezik ki igazán a Móra Ferenc diákothon fejlődését. Inkább az, ami egy év alatt közösséggé formálta a 320 hallgatót. Amit szóval a diákbizottsági tagok sem tudnak körülhatárolni. Hiszen olyan után hangzik ez: más a szellem! Hiszen a rendezvények, viták többsége nem pontokba rögzített követelmények láncolatát igyekszik igazolni, hanem spontánul alakul egy tudatára ébredő közösség mozgási törvényei szerint. Amit hivatalosan úgy neveznek: az ifjúság öntevékenysége. November 7-re akarják céljukat elérni. Egy olyan esemény tiszteletére, amely az egyén és az emberi közösség összefonódásának erejét igazolta.

Szegedi Egyetem

Még egyszer a nyelvtanulásról

Csak leendő kutatóknak

Nemzetközi kapcsolataink az elmúlt három évben kedvező fejlődést mutattak. Viszonylag nagyszámú fiatal kutató számára sikerült segítséget nyújtani ahhoz, hogy hosszabb külföldi tanulmányúton éljen a tudományos intézetekben dolgozhatassanak. Ezt a munkát körülbelül azonos intenzitással folytatnunk kell. Jelentősen növelhetnénk a Szovjetunió viszonylatában a kiküldetéseket, hiszen az utóbbi években jónéhány szovjet biológiai intézet olyan ugrásszerű fejlődésen ment át, ami ezeket az intézeteket mind szellemi koncentráció, mint munkalehetőség szempontjából a legkiválóbb munkahelyek közé emelte. Ilyen irányú kiküldetéseink előtt a fő akadály a nyelvtudás hiányossága.

EZEK A SZAVAK néhány nappal ezelőtt, az Akadémia Biológiai Osztályának ezévi osztálytájékoztató beszámolója során hangoztak el. A probléma nem új. Évek óta újra és újra felvetődik, a legkülönbözőbb tudománytervezési bizottságokban, hogy igen kevés az olyan fiatal kutató hazánkban, aki megfelelő nyelvtudással szinten tudná szakmáját képviselni nemzetközi tudományos fórumokon.

Melyik idegen nyelvet kell megtanulnia a kutatóknak? Egyes szakmáknak lehetnek speciális nyelvi igényei, de kétségtelen, hogy jelenleg két világnyelv urálja a tudományos szakirodalmat: az angol és az orosz. Emellett, különösen Közép-Európában, a német nyelv ismerete nagyon megkönnyíti a tudományos kapcsolatok kialakítását, s napjainkban vagyunk tanúi a francia tudományos — szakmai nyelv renaissance-ának. Igazság szerint minden tudományos munkával foglalkozó orvos és biológus kutatótól el kellene várnunk, hogy e négy világnyelvben legalább valamennyire tájékozott legyen, s ezek közül egyet aktív formában is használni tudjon.

A nyelvtudás, alacsonyabb szintjén ugyanis először passzív jellegű: ez az, ha meg tudjuk érteni az idegen nyelven írott szöveget. Aktív nyelvtudás akkor alakul ki, ha a nyelvet magunk is használni tudjuk, írott és beszélt formában egyaránt. (Megjegyzendő, hogy a beszélt nyelvet már rendszerint csak az aktív nyelvtudás birtokában értjük meg.)

A külföldi tanulmányutak, kongresszusi részvételek, külföldi kutatókkal való személyes kapcsolat szempontjából csak az aktív nyelvtudás értékesíthető; ennek színvonalát a közvetlen, a mindennapi élellet kapcsolatos gyakorlat jelentősen emelheti. De csakis a már elsajátított nyelvi (és nyelvtani) alapok birtokában!

A KÉRDÉS MÁSİK oldala azonban szintén nem kevésbé jelentős. Az orvos-tudományi és biológiai kutatómunka mai hatalmas méretű nemzetközi munkamegosztása mellett a passzív nyelvtudás (tehát a megértés) alapját képezi a szakma kérdéseiben való tájékozódásnak: a folyóiratolvasásnak.

Kétségtelen, hogy minden jelentősebb tudományos eredmény előbb-utóbb, napvilágot lát hazai, magyar nyelvű közlésekben és szak-könyvekben is. Erdemes azonban meggondolnunk, milyen időbeli késéssel

Bontsuk összetevőire a tudományos munka publikációjával kapcsolatos folyamatot:

1. Valahol egy laboratóriumban (alapos metodika, jó kérdésfelvetés és nem utolsósorban jóserencse folytán) egy kísérletsorozat pozitív választ ad egy kérdésre. A kutatócsoport („team”) megismétli néhányszor a kísérletet, s megvitatja.

2. Tapasztalat szerint 3—12 hónap „érés idő” elteltével a kísérleti eredményeket kellőképp értékelve, közlemény formájában megírják, s valamelyik szaklap szerkesztőségéhez juttatják publikálás végett.

3. A szakfolyóiratban való megjelenés az úgynevezett „átfutási idő”-től függően, 6—12 hónapot vesz igénybe. Ebben benne foglaltatik a postázás, a szerkesztés, a lektorálási és a nyomdai munka.

Az 1—2—3 folyamat lejártszámához tehát mintegy 9—24 hónap szükséges. Ennyi időbe telik, míg egy új tudományos eredmény megjelenik a szakirodalomban.

4. Ettől számított további, mintegy 1—2, esetleg több év, míg a fenti tudományos eredmény referátum, könyvismertetés, vagy magyar nyelvű szakcikkekben való utalás formájában, napvilágot lát a hazai szakirodalomban is.

Az a kutató tehát, aki kizárólag a magyar nyelvű közlések alapján tud csak tájékozódni a szakirodalomban, optimális esetben 2 év, de esetleg 4 vagy több éves késedelemmel kapcsolódik be a munkába. Nyilvánvaló, hogy ez idő alatt az eredeti probléma-állítás már döntően megváltozott, sőt rendszerint már teljesen elvezették a kérdést továbbfejlesztő, újabb kísérletsorozatokat is. Az ilyen kutatás legjobb esetben is csak utánvizsgálatnak minősül, az eredetiség teljes híjával.

HOGYAN RÖVIDÍTHETŐ le a késedelmi időszak? Vizsgáljuk meg, mit jelent ebből a szempontból a passzív és az aktív nyelvtudás.

Passzív nyelvtudás (megértési képesség) birtokában elmarad a 4. számú időperiódus: a magyar szakirodalomban való ismertetéssel kapcsolatos 1—2 éves időszak. Ez esetben tehát az eredeti vizsgálatokhoz képest az időbeli elmaradás csak 9—24 hónap. Más szó-

val, bár az eredeti vizsgálatokat végző laboratóriumnak továbbra is megvan bizonyos időelőnye, remény van rá, hogy érdemben tudjuk a problémát továbbfejleszteni.

Aktív nyelvtudás esetén a helyzet még előnyösebb. A szakma érintett kérdéseiben érdeklődő kutatókkal való közvetlen (levélbeli) kapcsolat, vagy a kongresszusokon, illetve személyes látogatások alkalmával folytatott megbeszélések során az egyes kutatók kísérleti eredményeiről tudomást szerezhetünk „in statu nascendi” állapotban, s így lényegében fázisban maradunk a nemzetközi élvonalal. Eredményes és igazán korszerű tudományos munka csak ebben a formában képzelhető el.

A MEGOLDÁS tehát: intenzív nyelvtanulás. Hogyan? Tudomásul kell vennünk, hogy csodaszerek nincsenek. Bármilyen formában történik is a nyelvtanulás, elsősorban a tanuló aktív részvételét igényli. Az Egyesült Államokban újabban gyakran alkalmazzák a napi 8 órás „full time” nyelvtanítási módszert, amellyel már néhány hónap alatt látványos eredmények érhetők el. Ez az a nyelvtanulási forma, ahol elsősorban tere nyílik az oktatógépek, audio-vizuális és egyéb segédeszközök alkalmazásának. A hagyományos módszer, a „nyelvtanulás”, lassúbb, de nagy előnye, hogy nem borítja fel a tanulót szokások, a mindennapi foglalkozáshoz alkalmazkodó életrendjét. Alapfeltétel azonban, hogy ez esetben se elégedjünk meg a heti 2—3 nyelvórával, hanem mindennap legalább egy órát át otthon is foglalkozunk a megtanulandó nyelvvél. Ne becsljük le ebből a szempontból a szórakoztató regények nyelvtudás-fejlesztő hatását!

Véleményem szerint a tudományos diákkörök egyik fő feladata, hogy megfelelő szervezeti keretek biztosításával, előmozdítsák a kutatómunkára alkalmassnak ígérkező hallgatók nyelvtudásának fejlesztését. Az intézeti folyóirat-referálásokba való aktív bekapcsolódás, a külföldön végzett nyári gyakorlatok, s esetleg idegennyelvű szakmai előadás-sorozatokat rendezésével sokat tehetünk ennek érdekében. DR. CSILLIK BERTALAN

A szép magyar beszéd

„Jól beszélni és írni magyarul — ez tehát igazából jellemkérdés.” Tizennyolcszor hangozott el ez a mondat a Tanárképző Főiskola pedagógiai előadójában. Tizennyolc hallgató próbált szerencsét a szép magyar kiejtés versenyében, és nagyrészt sikerrel. Mert a siker ilyen versenyben nem azt jelenti egyszerűen, hogy ki kapja a pénz- és könyvjutalmat. Ha más eredmény nem is lenne a szereplésnek mint az, hogy tizennyolc leendő magyar tanár tizennyolc hangon és mégis egyféleképpen vall anyanyelvéről — akkor is elégedettek lehetünk. A szobrász akkor beszél legszebben a körül, amikor szoborrá faragja. A tanárnak ez a kö, ez a márvány, ez a fa és ez az agyag — a nyelv. Kinek lenne több köze hozzá, mint azoknak, akik a jövő nemzedékét tanítják beszélni helyesen és szépen magyarul. Mert szük-

ség van erre. Nincs nap, hogy magukat műveltnek tartó emberek száján utcán, hivatalban vagy éppen a rádióban össze ne cserélődne a „meglátjuk” és a „meglátsuk”, s a szerelmes fiú hovatovább nem a lánynak vallja be szerelmét, hanem a lány felé.

Evéte mintegy tizennyolc résztvevője van a tanárképző főiskola szép kiejtési versenyének, az egyetemének emlékeztetem szerint maximum tizennégy. De hogyha azt is figyelembe vesszük, hogy szinte mindig ugyanazok indulnak, akkor — ez nem akar ünneprontás lenni — nagyon szomorú adatokat kapunk jövőendő magyar tanáraink nyelvszeretetről és felkészültségéről.

A főiskolai verseny kedves és értékes hagyománya is csak a versenyzőknek és a zsűrinek jelentett valamit. Közönség alig volt. S ez annyira megszokott, hogy már

Főiskolai spartakiád Szegeden

Ebben az évben Szegeden került megrendezésre a főiskolák országos spartakiádjára. A megnyitóra május 6-án reggel került sor az atlétikai versenyek színhelyén, a SZVSE-pályán. Kardos Alajos, a szegedi Tanárképző Főiskola testnevelési tanszékének vezetője, a viadal főrendezője tett jelentést Dr. Szendrey Jánosnak, a Főiskola igazgatójának. Dr. Szendrey János rövid beszédében sok sikert kívánt a versenyzőknek és megnyitottak nyilvánította a spartakiádot.

Ezután kezdetét vette a verseny, amelynek résztvevői az egri, a pécsi, a nyíregyházi tanárképzősök, a budapesti Gyógypedagógiai Főiskola, az Egyesített Tiszti Iskola, és természetesen a vendéglátó szegedi főiskolások voltak.

A megnyitó után az Egyesített Tiszti Iskola hallgatói — versenyen kívül — gála-bemutatót tartottak. Utána az atlétikai versenyekre került sor. Hatalmas hangorkánban folytát a versenyszámok. A szegediek meg is hállálták a biztatást, a pontversenyben fölényesen, 30

ponttal előzték meg a második helyezett pécsieket. A nők közül egyénileg 100 m-en Kőszó lett az első, megelőzve a szintén hazai Müllert. 400 m-en Berzsényi nagy küzdelem után végzett csak a második helyen. Magasugrásban Pápa D. 142 cm-rel végzett az első helyen, távolban Nagy T. 488-cal második lett. Gerelyhajításban Gulyás csak negyedik lett, viszont súlylökésben remekelt és 12,32-vel megelőzte versenyzőtársait. A 4x100 m-es váltófutásban a Staub, Kőszó, Müller, Berzsényi összeállítási csapata 300-ig vezetett, ott azonban a pécsiek befogták a szegedi váltót és hajszállal győztek. A fiúk közül 800 m-en ketős hazai győzelem született, Süli és Szilágyi végzett a két első helyen, ugyanígy súlylökésben is, ahol Sipőcz nyert, második pedig Vörös lett. A gerelyhajításban szintén szegedi siker született, Farkasvölgyi és Vörös személyében a két első hely itt-hon maradt. Távolugrásban Szilágyi győzött 661-cm-rel. A 4x100 m-es váltóban Szeged Staub, Süli, Kovács, Kiss összeállításban futott és 45,4-es idővel a győztes pécsi fő-

iskolások mögött a második helyen végzett.

A versenyzők közül első-sorban Gulyás Mária, Berzsényi Mária, Szilágyi Dezső, Süli József érdemel dicséretet eredményéért.

Az atlétikával egyidőben rendezték meg az úszóversenyeket is. Itt a várakozásnak megfelelően az egriek szerepeltek a legjobban, sora elvitték a bajnokságokat. Délután zajlottak le a torna küzdelmei. Itt a női kategóriában a legeredményesebb szegedi versenyző Liker Klára volt, aki gerendán és korlát-on a harmadik helyen végzett. Talajon Ivicz szintén harmadik lett.

Szintén délután rendezték meg a férfi kézilabda selejtezőket. A döntőkre vasárnap délelőtt került sor az Ady-téri pályán. A szegedi fiúk Nyíregyháza ellen 12:3-ra, a Gyógypedagógiai Főiskola ellen pedig 17:9-re győztek. A győzelmi sorozat sajnos a pécsiek ellen megszakadt. Hatalmas küzdelem után a rendes játékidő döntetlenül, 9:9-re végződött. A hosszabbításban viszont már kiütöközött az NB I-es pécsiek nagyobb tapasztalata és így végülis 11:9 arányban diadal-maskodtak a szegediek ellen.

A második hely nagyszerű fegyvertény, dicséret illeti a csapat valamennyi játékosát.

Kosárlabdában is kellemes meglepetést szereztek szurkolóinknak a főiskolás lányok. A (Mégán, Pogyor, Kovács, Tóth Piroska, Tóth Mária, Ormos, Erdélyi, Bene, Szabó Balázs alkotta) szegedi együttes 20:17-re verte Pécsét, 40:10 arányban győzött a nyíregyháziak ellen. A döntőben az NB I-es Egri Tanárképző volt az ellenfelük. Hősies küzdelemben, amelynek során önmagukat múlták felül a lányok, sikerült 5 pontos győzelemmel elhagyniuk a pályát.

Délután tartották meg az eredményhirdetést, utána pedig hangulatos spartakiádbállal búcsúztak a résztvevők Szegedtől. A spartakiád zászlaját ünnepélyesen átadták Egernek: jövőre ők látják vendégül az ország tanárképző főiskoláit.

REIGL ENDRE

Ballagáskor

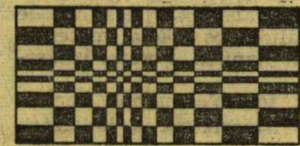
Pró tarisznya a falon. Ha felnyitod, pogácsát találsz benne, kétfillérest meg papírrá vékonyodott virágot. Ha felnyitod, dalok áradnak belőle, és kilép a sötét ruhás lányok és fiúk hosszú sora. A virágok felnyúlnak az arcközig, a hangok átjárják a tanterem falait, hogy beleidődjának örökre és megismételhetetlenül. A csillogóra fiatalodott konfliktusok napjai ezek. A virágok napjai, az útnak indulók napjai.

A gyógyszerészkar hallgatói kezdték a búcsúszót május 12-én. Másnap az általános és fogorvosi kar ötdévesei járták végig a klinikákat és intézeteket.

193 ötdéves indult a „hosszú útra”. Ugyancsak 13-án gyűltek össze a Tanárképző Főiskola udvarán is a negyedévesek, hogy búcsút vegyenek az Alma Materétől. Csak a tudományegyetemiek nem ballagtak. A hagyomány hiánya is lehet hagyomány.

Most már a kicsinosodott konfliktusok is nyugszanak egy évig. A termék és folyosók is. Csak a tarisznyát viszik magukkal a búcsúzóik: a felejthetetlen öt egyetemét. Talán még odafér melléjük a mi jókívánságunk is: sok szerencsét, sok boldogságot, ballagóik!

V. M.

S A K K O K

Rovatvezető: dr. Blahó György

HOL MINDENÜTT LEHET SAKKOZNI? (V.)

Az elsánt sakkokozók előtt természetesen a víz sem akadály, legyen bár tócsányi (lásd dr. Balogh már idézett versenybeszámolóját), vagy több óceánnyel. 1. d4 d5 2. c4 e3 3. Hc3 Hf4 4. Fg5 Hbd7 5. e3 utáni 5. — Fb4 a Westphalia-változat elnevezést kapta annoaktéjén, mert az 1924-es New York-i nagy versenyre utazó matadorok az e nevet viselő óceánjáró fedélzetén elemesgették az előálló lehetőségeket. Egyébként e vízen született változat 12 évvel később stilszerűen víz mellett is halt meg: a soksa-

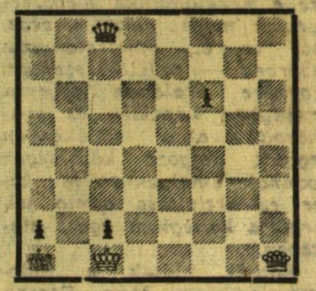
tornás Amszterdamban vette el tőle Kmoch a sakkokozó kedvét, Fine elleni játszmájával. 1939. késő nyarán a Copacabana szállította Buenos Aires-be a sakkolimpikonokat, fedélzetén a hollandus, de Groot buzgón fűrészgette a sakkokozó gondolkodását — a fűrészszéblől doktori disszertáció (Het Denken van Shacker), szerzőjéből lélektanprofesszor lett, a gózs neve pedig a kísérleti joggyökények révén bevonult a sakkörtételembé. És mit csinált az elszabadult csónakban 42 napig a Csendes-óceánon hánnykódó négy szovjet tengerész egyike, F. Poplavszkij, megmentését követő harmadik napon a Kirsarpe repülőgép-anthajó kabinjában? Sakkozott az amerikai matrózokkal.

No igen, ezek a szovjet tengerészek szenvedélyes sakkokozók; egy-két név legjobbjai közül: V. Marincsenko mérnök-örnagya, O. Szecko technikus-hadnagy, E. Koroljev rádiós, D. Tomilov és N. Ivanko matróz. (Ismét rajtakaptam magam, hogy neveket sorakoztatok egymás mellé. Szeretem a zenéjüket.) De megrendezik ám a hajók sakkversenyét is! 1962-ben például a szovjet tengeri flotta egységének XIII. (1) rádiósakktornáját a murmanszki Dobropolje jégibró nyerte. Aminek alighanem megvan a maga elégséges oka. Krim félszigete körül bizonyára kevesebb energiával veti magát a sakkra a legénység, mint Murmanszkban. Természetesen víz alatt is lehet sakkozni: a Földet körülhajózó szovjet atomtengeraltjárókban épp úgy sakkal ütötték agyon a fölöt, mint O. Kuzmicsjev és V. Travjanko könnyűbúvár a kísérleti medence fenekén (fényképek bejárta a nagy képeslapok).

Am a vérbeli sakkozót a víz szilárd halmazállapotában sem rettent el, íme a bizonyíték: egy jégtáblán nyert parti. OLASZ MEGNYITÁS. „Eszaki Sark-8” állomás — Moszkva folyami gőzhajózás, rádiómérkőzés 1960. 1. e4 e5 2. Hf3 Hc6 3. Fc4 Fc5 4. e3 Hf6 5. d4 e4 6. c4 Fb4 7. Fd2 Fd2 8. Hbd7: d5 9. e4 Hd5: 10. Hf5 Hec7 11. 0-0 0-0 12. Hc4 Hf7 13. Hf3 Be3 14. Be1 Hc3 14. — c6! 15. Ff7:†† Kf7: 16. Hg5† Kf6 17. fe h6 18. Vc2 hg 19. g4

Vd5 20. He4† Be5: 21. de Vf3 22. g†† Ff5: 23. Vg2 Vg2† 24. Kg2: Be8 25. e4 Fd7 26. Fc1 c6 27. Bed1 Be7 28. Bd† Kh5 29. Bf1 Kh4 30. Bf8 Fh3† 31. Kf3 g†† 32. Ke3 Be5: 33. Kf4 Bh5 34. Bg5 Bh7 35. Bg7: — sötét fölaata.

Manapság a repülőgépek egyre fokozódó sebessége elveszi a levegőben játszott jótú sakkpartik lehetőségét: csak az igazán hosszú távokon marad rájuk idő. Például Havanna és Moszkva között, Fidel Castro a TU—114 fedélzetén ki is használta az alkalmat 1963-ban. Voltaképp az imént idézett példa kapcsán is lehetne vitakozni. Hol is zajlott valójában az a játszma: a jégtáblán-e — vagy az éter hullámain? De ez a kérdés már a távjátszmák sajátos világába vezet. S. L. Kubbel, 1940.

Matt négy lépésben. VII.: Kcl, Vhl. — Söt.: Kal, Vc8; gy.: a2, c2, f6.

SEGEDI EGYETEM

A József Attila Tudományegyetem, a Szegedi Orvostudományi Egyetem és a Tanárképző Főiskola lapja. Megjelenik havonta kétszer. Főszerkesztő: Papp Lajos. Szerkesztőség: Szeged Magyar Tanácskozársaság útja 10. Tel.: 15-198. 12-330. Kiadásért felel: Kovács László a Csongrád megyei Lapkiadó Vállalat igazgatója. Kiadóhivatal: Szeged. Tanácskozársaság útja 10. Tel.: 13-500. 13-116. A lapot az intézmények pártbizottságai terjesztik. Ára 50 fillér. Előfizetés negyed évre 3 Ft

Szegedi Nyomda Vállalat